

Przedmiotowe zasady oceniania z historii
IV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Rzeszowie

Barbara Popieluch

- Nauczanie historii w szkole ponadpodstawowej odbywa się:
 1. Wg programu autorstwa Doroty Jasik, Wandy Królikowskiej, Ślady czasu. Program nauczania historii dla liceum ogólnokształcącego zakres podstawowy, GWO, 2019;
 2. Wg programu autorstwa Roberta Śniegockiego, Zrozumieć przeszłość. Program nauczania historii w zakresie rozszerzonym dla liceum ogólnokształcącego i technikum, wyd. Nowa Era, Warszawa 2019,
- Na lekcjach wykorzystuje się następujące podręczniki:
 - ✓ zakres podstawowy: kl. I - Łukasz Kępski, Jakub Kufel, Przemysław Ruchlewski, Historia 1. Ślady czasu. Podręcznik dla liceum i technikum. Zakresy podstawowy i rozszerzony, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe 2020, nr dopuszczenia podręcznika: 1102/1/2020; kl. II - Łukasz Kępski, Jacek Wijaczka, Historia 2. Ślady czasu. Podręcznik dla liceum i technikum. Zakresy podstawowy i rozszerzony, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe 2021, nr dopuszczenia podręcznika: 1102/2/2021;
 - ✓ zakres rozszerzony: kl. III - Aneta Niewęgłowska, Tomasz Krzemiński, „Zrozumieć przeszłość 3”, Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum, Zakres rozszerzony, wyd. Nowa Era 2021, nr dopuszczenia podręcznika: 1019/3/2021; kl. IV - Robert Śniegocki, Agnieszka Zielińska, „Zrozumieć przeszłość 4”, Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum, Zakres rozszerzony, wyd. Nowa Era 2022, nr dopuszczenia podręcznika: 1019/4/2022.

I. Sposoby sprawdzania bieżących osiągnięć i postępów uczniów: najczęstszą formą sprawdzania osiągnięć ucznia są prace pisemne (kartkówki, sprawdziany, w klasach z rozszerzeniem z historii także wypracowania), do tego mogą być oceniane jeszcze wypowiedzi ustne, aktywność na lekcji, samodzielne przygotowanie lekcji w formie prezentacji, zadania domowe, matury próbne, wypełnianie kart pracy i innych ćwiczeń oraz udział w konkursach i olimpiadach różnych szczebli mających związek z przedmiotem.

a) Wypowiedź ustna:

Uczeń zawsze przygotowuje się z trzech ostatnich **tematów lekcji**; a na ocenę z odpowiedzi składają się następujące kryteria:

Ocena celująca (6). Uczeń wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii historycznej, trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadnić własne stanowisko. Samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne, wysnuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen. Wobec odmiennych poglądów w historiografii i wykazuje postawę krytyczną. Dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji. Biegłe posługuje się mapą historyczną oraz właściwie interpretuje teksty źródłowe.

Ocena bardzo dobra (5). Uczeń wykazuje się znajomością podstawowych, rozszerzających i dopełniających treści programowych, umiejętnością analizowania i interpretacji wydarzeń historycznych, dokonywaniem ich oceniania oraz wnioskowania. Bez trudności i trafnie umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni, sprawnie posługuje się mapą historyczną oraz potrafi interpretować teksty źródłowe.

Ocena dobra (4). Uczeń zna podstawowe i rozszerzające treści programowe, umie odtworzyć, ale logicznie formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty i zjawiska historyczne. Stosuje samodzielnie umiejętności np. umiejscowienie wydarzeń w czasie i przestrzeni, dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych, analizuje i ocenia wydarzenia, dobrze posługuje się mapą historyczną.

Ocena dostateczna (3). Uczeń wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości historycznych, ograniczoną umiejętnością ich analizy przyczynowo-skutkowej. W niewielkim stopniu podejmuje próbę oceny wydarzeń i zjawisk historycznych. W zakresie podstawowym operuje czasem i przestrzenią.

Ocena dopuszczająca (2). Uczeń mimo wyraźnych luk, błędów i niedociągnięć w nauce potrafi przy wydatnej pomocy nauczyciela opanować wiadomości i umiejętności konieczne, istotne dla dalszego etapu kształcenia. Wykazuje niewielką znajomość chronologii i terminologii oraz błędnie lokalizuje fakty historyczne w przestrzeni.

Ocena niedostateczna (1). Uczeń nie opanował podstawowego materiału rzeczowego i terminologii historycznej. Popołnia poważne błędy chronologiczne. Poziom wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia.

b) Kartkówka:

Krótkie sprawdziany (kartkówki) obejmują maksymalnie 3 ostatnie tematy lekcyjne i są najczęściej stosowanym zamiennikiem wypowiedzi ucznia. Kartkówki mogą być zarówno zapowiedziane jak i niezapowiedziane. Trwają maksymalnie 20 min., odbywać się mogą w każdym momencie lekcji, a wybór ich formy należy do nauczyciela. Ocena z nich jest ustalana na podstawie procentu zdobytych punktów:

- 100% - ocena celująca lub bardzo dobra - w zależności od wypełnienia kryteriów zawartych w punkcie a) dotyczących oceniania wypowiedzi ustnej;
- 80% - ocena dobra;
- 60% - ocena dostateczna;
- 40% - ocena dopuszczająca;
- 20% i mniej – ocena niedostateczna.

Dopuszcza się stosowanie przez nauczyciela połówek punktów, co skutkować może ocenami ze znakiem „+” lub „-”. Z kolei w przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy ucznia, otrzymuje on z kartkówki ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.

c) Sprawdzian:

Oceny ze sprawdzianów mają decydujący wpływ na ocenę śródroczną/roczną. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzian przeprowadzany jest zazwyczaj po każdym dziale przewidzianym w rozkładzie materiału (dopuszcza się też inny zakres materiału), a wybór jego formy należy do nauczyciela. W wypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, w miejscu oceny w e-dzienniku pojawia się wpis „*nb*”, a on sam ma obowiązek na najbliższej lekcji od daty swego powrotu do szkoły zgłosić się do nauczyciela w celu ustalenia sposobu i terminu uzupełnienia oceny. Jeżeli nie wywiąże się z tej powinności, otrzymuje ocenę niedostateczną, która pojawia się obok „*nb*” w rubryce „*Poprawa sprawdzianu/II termin*” oraz traci możliwość jej poprawy. Nauczyciel może wyznaczyć zgłaszającemu się do niego w sprawie uzupełnienia oceny uczniowi II termin nawet poza czasem jego zajęć szkolnych i wybrać formę tego zaliczenia. Jeżeli uczeń go nie dotrzyma, traci prawo do zdobycia oceny pozytywnej i automatycznie otrzymuje ocenę niedostateczną. Oceny ze sprawdzianów przyznawane są na podstawie procentu zdobytych punktów:

- w klasach z rozszerzeniem z historii punktacja przedstawia się następująco:
 - 100% - ocena celująca;

- 90 – 99% - ocena bardzo dobra;
 - 75 - 89% - ocena dobra;
 - 61 - 74% - ocena dostateczna;
 - 41 - 60% - ocena dopuszczająca;
 - 0 - 40% i mniej – ocena niedostateczna.
- w klasach bez rozszerzenia z historii dopuszcza się dwa rodzaje punktacji - taką jak w przypadku kartkówek lub powyższą.

Podobnie jak w przypadku kartkówek nauczyciel może stosować połówki punktów, co skutkować może wystawieniem oceny ze znakiem „+” lub „-”. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy ucznia, otrzymuje on ze sprawdzianu ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy. W przypadku uczniów klasy czwartej z rozszerzeniem z historii, którzy nie zadeklarowali chęci zdawania matury z tego przedmiotu dopuszcza się opracowanie sprawdzianów innego typu. Jeśli uczeń klasy maturalnej, który pierwotnie nie deklarował chęci zdawania matury z historii, w trakcie roku szkolnego zmieni zdanie, musi napisać wszystkie sprawdziany przeznaczone dla maturzystów (składające się z zadań egzaminacyjnych). Jeżeli się nie wywiąże z tego obowiązku, otrzyma oceny niedostateczne bez możliwości poprawy.

d) Zadanie domowe:

Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe. Te związane z przygotowaniem jakiegoś zagadnienia do lekcji oceniane są wg kryteriów podanych dla wypowiedzi ustnej. Z kolei wypełnione karty pracy (tylko klasy rozszerzające historię) oceniane są wg punktacji „sprawdzianowej” właściwej dla klas o tym profilu, a wypracowania maturalne (wyłącznie klasy rozszerzające historię) według kryteriów z podpunktu a) dla wypowiedzi ustnych.

e) Ocena za aktywność:

Można ją otrzymać wykazując się zaangażowaniem w czasie lekcji (może to być zarówno jedna jednostka lekcyjna, jak i ocena nagradzająca zaangażowanie ucznia w czasie kilku lekcji) oraz zgłaszając się do samodzielnego jej przygotowania w formie prezentacji – kryteria oceny takie jak dla wypowiedzi ustnej.

Uczeń otrzymuje także ocenę dodatkową (*częstkową*, nie na półroczu, czy końcowo roczną) za udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych:

- Za zajęcie miejsc od 1 do 3 w konkursie szkolnym, międzyszkolnym – ocena bardzo dobra; za samo uczestnictwo w takich konkursach oceny nie są przyznawane;
- Za zakwalifikowanie się do etapu okręgowego konkursów i olimpiad – ocena bardzo dobra;
- Za udział w konkursach i olimpiadach od etapu okręgowego wzwyż – ocena celująca (częstkowa);
- Uzyskanie tytułu laureata czy finalisty olimpiady ogólnopolskiej podnosi ocenę końcową do stopnia celującego.

f) Matura próbna:

Jest obowiązkowa dla uczniów klasy z rozszerzeniem z historii, którzy zadeklarowali chęć zdawania matury z tego przedmiotu. Pozostali uczniowie takich klas są zwolnieni z tego obowiązku. Punkty uzyskane na maturze próbnej przeliczane są na procenty, a te z kolei na oceny wg punktacji „sprawdzianowej”, właściwej dla klas z rozszerzeniem z historii. Uczeń klasy czwartej, który pierwotnie nie deklarował chęci zdawania matury z historii, a w trakcie roku szkolnego zmienił zdanie, musi uzupełnić wszystkie oceny z matur próbnych, które pisała klasa. Jeśli się nie wywiąże z tego obowiązku otrzyma oceny niedostateczne bez możliwości poprawy.

II. Poprawa oceny: Poprawie podlegają tylko oceny niedostateczne i dopuszczające. Jest to dobrowolne, ale chęć poprawy trzeba zgłosić do 7 dni po otrzymaniu

niesatysfakcjonującego stopnia. **Jeśli uczniowi uda się poprawić ocenę, to nie oznacza to, że ta poprzednio zdobyta zostaje usunięta - każda ocena zdobyta przez ucznia jest ważna i zostaje wpisana do dziennika nawet jeśli jest niższa od pierwotnie uzyskanej.**

III. Nieprzygotowania: Uczeń ma prawo do 1 nieprzygotowania w półroczu bez podania przyczyny nieprzygotowania, nie może go jednak zgłosić wówczas, gdy ma się odbyć zapowiadany sprawdzian lub zapowiadana kartkówka. Nieprzygotowanie należy zgłosić również w wypadku braku zadania. Nieprzygotowania zgłaszane są **przed lekcją** w formie pisemnej od całej klasy. Zwolnienie z przygotowania do lekcji przysługuje również uczniowi po dłuższej nieobecności, przynajmniej tygodniowej, i dotyczy tylko pierwszej lekcji na której uczeń jest obecny.

IV. Zasady wystawiania ocen semestralnych i końcowych: Frekwencja na lekcjach musi przekroczyć 50%, w przypadku niższej uczeń nie będzie klasyfikowany. W celu uzyskania większej przejrzystości w ocenianiu nauczyciel posiłkuje się średnią ważoną, ale ocena którą oblicza system elektroniczny **nie jest dla niego wiążąca**. Ustalone wagi odpowiadają stopniowi trudności formy oraz zakresu sprawdzania materiału i są następujące:

- Sprawdziany pisane w pierwszym terminie, te pisane w drugim terminie lub inna forma zaliczania materiału „sprawdzianowego” - waga 5;
- Odpowiedź ustna – waga 4;
- Kartkówka zapowiadana – waga 3;
- Kartkówka niezapowiadana – waga 4;
- Samodzielna prezentacja nowego tematu lekcji – waga 3;
- Karty pracy – waga 3;
- Wypracowanie maturalne pisane na lekcji – waga 5;
- Wypracowanie maturalne pisane w domu – waga 3;
- Nadobowiązkowe ćwiczenia dla osób zdających historię – waga 4;
- Praca z mapą historyczną – waga 4;
- Aktywność na lekcji – waga 3;
- Udział w konkursach i olimpiadach na etapie szkolnym – waga 5;
- Udział w konkursach i olimpiadach od etapu okręgowego wzwyż – waga 6;
- Matura próbna – waga 6;
- Zadania domowe - waga 3.

Minimalna liczba ocen cząstkowych dla klas mających 2 godziny historii tygodniowo to 3, dla klas mających więcej godzin historii tygodniowo to 4.

W przypadku, gdy uczeń posiada oceny z wszystkich prac pisemnych, które odbyły się w półroczu i nie ma żadnych zaległych ćwiczeń czy zadań domowych to na ogół ocena półroczna/końcoworoczna wystawiana jest następująco:

- średnia powyżej 5,5 – celujący;
- średnia powyżej 4,56 – bardzo dobry;
- średnia powyżej 3,60 – dobry;
- średnia powyżej 2,60 – dostateczny;
- średnia powyżej 1,51 – dopuszczający.

Największy wpływ na ocenę półroczną/końcoworoczną mają jednak oceny z prac pisemnych.

Jeżeli ocena na koniec I semestru waha się (nie jest oczywista), to uczeń w e-dzienniku w rubryce „oceny proponowane” otrzymuje ocenę ze znakiem „+” lub „-”. Jeżeli sytuacja na koniec roku się powtarza, to te „+” i „-” podnoszą, bądź obniżają ocenę końcoworoczną automatycznie.

Przy wystawianiu oceny semestralnej i końcowo rocznej nauczyciel może uwzględnić indywidualną sytuację ucznia.

- V. **Postanowienia końcowe:** Przedmiotowe Zasady Oceniania z historii są integralną częścią Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania. Wszystkie sprawy nieujęte w PZO rozstrzygane będą zgodnie z WSO.